



STATENS HELSETILSYN
Postboks 231 Skøyen
0213 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Elin Amrud, 61 26 61 06

Unntatt offentlighet, jf. offl. § 13, jf. fvl. § 13.

Oversendelse av tilsynssak for vurdering av administrativ reaksjon ovenfor helsepersonell og vurdering av virksomhet

Helsepersonell: Hjelpepleier [REDACTED]

Virksomhet: Gran kommune, tilrettelagte tjenester, avdeling Solgløtt.

Saksbehandlingen hos Statsforvalteren

Statsforvalteren i Innlandet har i medhold av helsetilsynsloven § 4 opprettet tilsynssak mot hjelpepleier [REDACTED] (heretter kalt den ansatte) på bakgrunn av en anonym bekymringsmelding.

Ut fra sakens dokumenter har vi også funnet grunnlag for å opprette tilsynssak mot Gran kommune for å vurdere om virksomheten hadde oppfylt kravet til forsvarlig helsehjelp og at helsepersonellet var satt i stand til å overholde sine lovpålagte plikter. Begge sakene oversendes med dette samlet til Statens helsetilsyn.

Saken gjelder et varsel om manglende etterlevelse av iverksatte smittevernrutiner under covid-19 pandemien.

Den ansatte har autorisasjon som hjelpepleier fra [REDACTED]. På tidspunktet for den aktuelle hendelsen arbeidet [REDACTED] som hjelpepleier ved bofellesskapet Solgløtt, en avdeling i tilrettelagte tjenester i Gran kommune.

I meldingen til Statsforvalteren datert 10.04.2021 fremkom det informasjon om at den ansatte i sin yrkesutøvelse, som hjelpepleier ved Solgløtt, har hatt en adferd som beskrives som mangelfull etterlevelse av smittevernrutiner igangsatt i tjenesten som følge av covid-19 pandemien (vedlegg 1).

Statsforvalteren åpnet på eget initiativ tilsynssak mot Gran kommune for å undersøke om virksomheten hadde lagt til rette slik at helsepersonellet kunne oppfylle sine plikter i forhold til krav til faglig forsvarlig og omsorgsfull helsehjelp.



I Statsforvalterens brev av 16.04.2021 ble den ansatte gitt anledning til å uttale seg i saken. Den ansatte har gitt opplysninger til saken [redacted] 05.05.2021 (vedlegg 2).

Statsforvalteren har mottatt redegjørelse i saken fra Gran kommune datert 05.05.2021 (vedlegg 16). For å opplyse saken ytterligere har Gran kommune, etter anmodning, oversendt tilleggsopplysninger 21.05.2021 (vedlegg 20) og 03.06.2021 (vedlegg 25), samt redegjørelsen fra smittesporingsteamet og kommuneoverlegen, datert 14.06.2021 (vedlegg 36).

Den ansatte fikk oversendt kopi av relevante saksdokumenter 18.06.2021, og ga i brev av 08.07.2021 sin uttalelse til disse (vedlegg 38).

Statsforvalteren har ikke tidligere behandlet tilsynssaker mot autorisert hjelpepleier [redacted]

Statsforvalteren mener at saken er tilstrekkelig opplyst, jf. forvaltningsloven § 17.

Saksforholdet Statsforvalteren mener kan legges til grunn

Bakgrunnsopplysninger

Tilrettelagte tjenester i Gran kommune har en boenhet med 7 eldre psykisk utviklingshemmede brukere, kalt Solgløtt. Solgløtt er fysisk tilknyttet Skjervum Helse og omsorgssenter og har noen felles arealer og rom med sykehjemmet.

De 7 beboerne ved Solgløtt var på det aktuelle tidspunktet ikke vaksinert mot SARS-COV-2.

Den ansatte var autorisert hjelpepleier [redacted] ved avdeling Solgløtt da det den [redacted]. [redacted].2021 ble [redacted] at [redacted] hadde [redacted] [redacted] har ikke vært i tjenesten i Gran kommune siden siste vakt [redacted]

Gran kommune samarbeider med Sykehuset Innlandet HF og har avtale om bistand i smittevern til kommunehelsetjenesten (vedlegg 16).

Klagen

Meldingen til Statsforvalteren datert 10.04.2021 inneholdt opplysninger om at den ansatte skal

«bevisst unnlatt å etterfølge smittevern prosedyrer ved avdelingen /../ ansatt er ikke tatt ut av jobb selv om [redacted] ikke følger retningslinjer. Ansatt er [redacted] og har [redacted] minimum 3 av pasientene hvor [redacted] jobber. Dette er multihandicappede pasienter i høy risiko gruppe» (vedlegg 1).

Hendelsesforløpet

Den ansatte jobbet vakter i [redacted] helgen [redacted], - [redacted] har ikke vært i tjeneste i Gran kommune etter dette.

Ved en [redacted] den [redacted] 2021 ble det [redacted]



Tilbakemelding fra leder viser at den ansatte ikke varslet arbeidsplassen om at [redacted] hadde fått [redacted]. Den informasjonen fikk lederen først av smittesporingsteamet på kvelden den [redacted].2021, og utfra dette kunne iverksette nødvendige smitteverntiltak, isolasjon og karantenesetting i avdelingen (vedlegg 16 og 36).

Det opplyses fra smittesporingsteamet at den ansatte ikke klarte å gi en dato for symptomstart i smittesporingssamtalen den [redacted], mens [redacted] i samtalen den [redacted].2021 sa at [redacted] ble [redacted] dagen etter siste vakt [redacted], altså [redacted].2021.

Det fremkommer av tilbakemelding fra kommunelegen og smittesporingsteamet at den ansatte

beskriver en [redacted] flere uker til og fra og [redacted] relaterer plagene til pålagt bruk av munnbind i arbeid ved Solgløtt. Sier at [redacted] får [redacted] etter en tids bruk og at det blir bedre når [redacted] får en pause noen dager.

Kolleger som hadde vært på samme vakter, og i vaktskifter med den ansatte fra og med [redacted] dag [redacted].2021 til siste kontakt [redacted].2021 ble utfra uklar symptomdebut satt i karantene og testet for SARS-Cov-2 med PCR prøve. Pasientene ble satt i karantene på sine rom og smitteverntiltak i henhold til nasjonale veiledere ble iverksatt (vedlegg 16, 18 og 36).

Den ansatte var ifølge smittesporingsteamet vanskelig å få tak i for oppfølging og smittesporing, - telefonen ble brutt eller telefonen ble ikke besvart. På spørsmål angående smittesporing svarte [redacted] omtrentlig og var uklar underveis. Det var vanskelig for [redacted] å huske hvor [redacted] hadde vært og når (vedlegg 36).

Gran kommune opplyser at første pasient ved Solgløtt fikk symptomer den [redacted].2021. Personalet startet da ifølge tilbakemeldingen å jobbe i full smittevernsbekledning hele arbeidstiden, det vil si munnbind, visir, hette, hansker og smittevernsfrakk (vedlegg 16).

Det fremkom av dokumentasjonen fra Gran kommune at tre pasienter fikk påvist positiv test SARS - Cov 2 den [redacted].2021. Gran kommune definerte da at de hadde et smitteutbrudd med koronavirus i institusjon, og det ble innført regelmessig testing med PCR hver tredje dag av alle ansatte som arbeidet på avdelingen, i tillegg til testing av beboere. Test regimet avdekket at to kollegaer ble testet positive på SARS -Cov 2, henholdsvis den [redacted].2021 og [redacted].2021. En beboer døde [redacted].2021 etter å ha vært syk med covid 19 sykdom.

Gran kommune skriver i sin tilbakemelding 05.05.2021 at

smittesporingsteamet har konkludert med at smitten ved Solgløtt stammer fra samme kilde, fra den først smittede ansatte. De to øvrige ansatte er så i sin tur smittet av en eller flere av de tre beboerne som var til dels svært alvorlige syke, hvorav en dør etter 15 dager. Smittesporingsteamet har ikke sett noen svikt i smittevernrutinene på avdelingen. Smitteutbruddet ble avsluttet 1. mai, tolv dager etter siste positive test» (vedlegg 16).



Den ansatte skriver at [redacted] jobbet i [redacted] helgen, med siste vakt [redacted] 2021. [redacted] begynte å føle seg [redacted] kvelden den [redacted] 2021. [redacted] opplyser at [redacted] ringte Solgløtt for å gi beskjed om at [redacted] ble hjemme fra dagvakt [redacted] 2021 fordi [redacted] måtte [redacted] [redacted] beskriver at [redacted] følte seg [redacted] og at [redacted] forverret seg. [redacted] fikk legetime den [redacted] 2021 (vedlegg 2).

Videre skriver den ansatte at [redacted] fikk «beskjed om at skulle jeg få noen mer helsehjelp var det en forutsetning at jeg tok hurtigtest for covid-19, [redacted]

[redacted] skriver at [redacted] fikk beskjed om å dra hjem og være i isolasjon, noe [redacted] var i 10 dager.

Smittesporingsteamet ble koblet inn. Dama som kontaktet meg tilbød seg bla å gi beskjed om tilstanden min til jobben, dette takket jeg ja til, [redacted]

[redacted] (vedlegg 2).

Smittevern

Gran kommune opplyser at Tilrettelagte tjenester og bofellesskapet siden pandemien brøt ut i Norge, og frem til det ble kjent at det var kommet smitte inn i avdelingen, hadde hatt fokus på smittevernrutiner og oppfølging av disse (vedlegg 30,18 og 29). Det fremgår av tilbakemeldingen at

frem til det ble avdekket smitte i bofellesskapet gjaldt smittevernregler i henhold til råd fra FHI og kommunens nedfelte smittevernregler for helse- og omsorgstjenester. Dette var basale smittevernrutiner med forsterkede smitteverntiltak, ved at alle ansatte skal bruke munnbind ved nærkontakt nærmere enn én meter til pasient. Dette ble innført som et forebyggende tiltak. Selv om Solgløtt er et bofellesskap, har vi valgt å følge smittevernrutiner utarbeidet for institusjon» (vedlegg 16 og 30).

Gjeldende smittevernrutiner er ifølge tilbakemeldingen fra Gran kommune gjort kjent for de ansatte via utskrifter som står i perm på vaktrommet, vært tema på personalmøter, sendt ut via e-poster og informert om på lukket facebook gruppe for ansatte på Solgløtt (vedlegg 27, 28, 31, 32, 33 og 34). Det fremkommer videre at det har vært gitt informasjon om og opplæring i rett bruk av personlig smittevernutstyr (vedlegg 18, 32). Leder bekrefter i tilbakemeldingen at den ansatte «...har holdt seg oppdatert på rutiner og har signert informasjon som er lagt ut i avdelingen og [redacted] har deltatt på møter der informasjon er gitt» (vedlegg 16, 27, 28, 29,30, 31,32).

Gran kommune opplyser at enhetsleder den 24.02.2021 får kjennskap til at den ansatte har lagt ut et innlegg om [redacted] til [redacted] på Solgløtt sin interne Facebook side. Leder tar ifølge dokumentasjon fra Gran kommune kontakt med [redacted] og informerer [redacted] om at [redacted] som helsepersonell er forpliktet til å følge nasjonale retningslinjer, råd og veiledninger fra Folkehelseinstituttet (FHI), Helsedirektoratet, lokale smittevernregler og de smittevernrutiner som er i avdelingen Solgløtt (vedlegg 16).



Den ansatte skal ifølge opplysninger fra kommunen ha fortalt til kolleger [REDACTED] [REDACTED]. Den ansatte hadde også sagt at [REDACTED] og at [REDACTED] anbefalte ikke å ta den. Dette skal ifølge tilbakemeldingen fra kommune ha blitt sagt med beboere til stede, som overhørte dette. Enhetsleder innkaller på bakgrunn av disse opplysninger den ansatte til samtale den 24.03.2021. Det fremgår av dokumentasjonen at

Formålet med dette møtet er å konfrontere den ansatte med påstander framsatt av kollegaer, og høre hennes side av saken. Samtidig vil arbeidsgiver forsikre seg om at den ansatte er kjent med hva som forventes av [REDACTED]. Den ansatte blir også opplyst om at hvis arbeidsgivers forventninger ikke blir innfridd, vil det bli opprettet en personalsak. (Vedlegg 16).

Fra arbeidsgiver er det opplysninger om at kollegaer på Solgløtt i perioden fra 29.01.2021 til 04.04.2021 har vist til 11 hendelser der den ansatte ikke har brukt munnbind i henhold til gjeldende smittevernregler ved Solgløtt, og at de har bedt [REDACTED] om å ta det på seg. Det er også beskrevet observasjoner om at den ansatte har brukt munnbindet på en ukorrekt måte. Hendelsene det refereres til er eksempelvis i stell situasjon, ved toalettbesøk og mating av beboere. Arbeidsgiver og kollegaer beskriver at dette er situasjoner den ansatte var i nærkontakt med beboerne (vedlegg 16, 21, 22, 23, 24).

Den ansatte skriver i sin tilbakemelding at [REDACTED] ikke kan se at [REDACTED] i sin yrkesutøvelse som hjelpepleier har hatt en adferd som er mangelfull i forhold til instruksene på arbeidsplassen sin. [REDACTED] skriver at [REDACTED] har bestandig sett på hygiene og smittevern som viktig. «Dette har bestandig vært viktige hygieneregler, både før og under denne pandemien» (vedlegg 2).

I sin tilbakemelding opplyser [REDACTED] at arbeidsgiver har påpekte at de ansatte måtte oppdatere seg på Covid-19 permen som stod på vaktrommet. I den permen var det smittevernregler de ansatte til enhver tid skulle forholde seg til. Den ansatte skriver at [REDACTED] har vært kjent med smittevernrutinene i avdelingen, og at [REDACTED] har forholdt seg til det som har vært bestemt.

[REDACTED] skriver at [REDACTED] fjernet et innlegg angående munnbind fra den lukkede facebook siden etter samtale med leder. «Jeg fikk samtidig beskjed fra [REDACTED] at hva jeg deler på min private fb side er min privatsak».

Den ansatte skriver at den første instruksjonen i forbindelse med pandemien var å bruke munnbind når de ansatte var nærmere en beboer enn en meter.

... merket fort at jeg [REDACTED]
[REDACTED] Men jeg måtte jo bare forholde meg til situasjonen. Det siste jeg ønsker er at noen skal bli skadelidende.

Videre skriver [REDACTED] at den andre instruksjonen kom «i høst da det gikk en coronaepidemi inne på sykehjemmet», som Solgløtt ligger vegg i vegg med. Det ble da påbud om munnbind også på de



felles rommene som Solgløtt deler med sykehjemmet, og når det skulle hentes mat på felles kjøkkenet. Dette forholdt [redacted] seg til, skriver [redacted]

Den ansatte opplyser videre at [redacted] mener regelen om munnbind når de ansatte var nærmere enn to meter fra beboerne og andre personer kom på nyåret. Det vil si at de ansatte måtte bruke munnbind så å si hele tiden. [redacted] skriver at [redacted] tok av seg munnbindet når [redacted] gikk alene i korridoren, som er ca. 4-5 m bred og 15 meter lang på vei ned til de nederste pasientrommene. [redacted] skriver at [redacted] tok «selvsagt på munnbind før jeg gikk inn til en beboer». Andre ganger [redacted] tok av munnbindet var når kollegaene satt med god avstand til hverandre i vaktskifter, møter og når de spiste matpakken.

I sin tilbakemelding skriver den ansatte at en kollega sa ifra om munnbindbruk til [redacted] ved 2-3 anledninger. Den ansatte skal ha svart kollegaene at [redacted] ville ta på seg munnbindet når [redacted] kom frem til brukeren [redacted] skulle hjelpe.

Den ansatte opplyser at [redacted] skal ha sagt til fagansvarlig leder at [redacted] taklet dårlig å bruke munnbind, og spurt om råd i forhold til dette. Ifølge tilbakemeldingen fra den ansatte skriver [redacted] at fagansvarlig avviste det og ga [redacted] beskjed om å forholde deg til de nasjonale retningslinjene. «Men i de nasjonale retningslinjene stod det ikke noe om at munnbind var påbudt, bare at det var anbefalt når det ikke var mulig å holde en avstand på 1-2 meter!» (vedlegg 2).

I anførsler til saksdokumentene fra Gran kommune, datert 08.07.2021 (vedlegg 38) skriver den ansatte at [redacted] ikke hadde symptomer på sykdom eller følte seg syk før på kvelden den [redacted] 2021. ([redacted] siste arbeidsdag var [redacted] 2021). [redacted] varslet da arbeidsplassen om at [redacted] ikke kom på dagvakt den [redacted] 2021, men måtte oppsøke lege. Det ble ved konsultasjon den [redacted] 2021 konstatert [redacted]

Den ansatte har følt [redacted] ved bruk av munnbind, noe [redacted] har tatt opp med leder. [redacted] fastholder at [redacted] sitt arbeid ved Solgløtt har forholdt seg til gjeldende smittevernrutiner og de tilbakemeldinger [redacted] har fått fra leder. Det har kun vært en kollega som har gitt [redacted] bemerkninger på manglende bruk av munnbind. [redacted] skriver i sin tilbakemelding at [redacted] forstår at kollegaer har sett [redacted] uten munnbind, da [redacted] har vært bevisst på avstandsreglene og tatt på munnbind når [redacted] var i nærkontakt med andre.

Den ansatte bekrefter å ha deltatt i diskusjoner angående munnbind og vaksine i personalgruppen:

[redacted]

[redacted] Da har jeg sagt at de kan lese seg opp på det på FHI sine nettsider bl.a. Jeg har også sagt hva jeg har lest i legetidsskrift. Dette har jeg gjort av omsorg for mine kollegaer. Dette har skjedd i fbm at personalet har hatt matpause o.l. og personale har sittet og pratet privat. Jeg har aldri pratet med brukerne om dette.



■■■■ skriver at ■■■■ har henvist beboere og pårørende til FHI sine nettsider for informasjon. Videre anfører ■■■■ at ■■■■ «aldri sagt at det ikke er en pågående pandemi, men jeg har sagt at Sars Cov2 viruset enda ikke er isolert. Smittevern er viktig ved all smitterisiko».

Det er ikke samsvar mellom opplysningene den ansatte ■■■■ har gitt vedrørende etterlevelse av smitteverntiltak og det som fremkommet i dokumentasjonen fra Gran kommune og kolleger ved Solgløtt. Der det er uenighet om hva som har skjedd, må Statsforvalteren ta stilling til hvilket saksforhold som skal legges til grunn ut fra en sannsynlighetsvurdering. I denne saken er det flere kolleger som har bekreftet at de har observert ■■■■ i nær pasientkontakt uten munnbind. Arbeidsgiver har også redegjort for at dette har blitt tatt opp med ■■■■. Utfra en helhetsvurdering finner Statsforvalteren det som mest sannsynlig at opplysningene gitt av arbeidsgiver og ansatte ved Solgløtt gir et riktig bilde av hvordan ■■■■ har etterlevd smittevernrutiner i sitt arbeid som hjelpepleier ved avdelingen, og legger dermed dette til grunn.

Rettslige problemstillinger Statsforvalteren mener saken reiser

På bakgrunn av saksforholdet slik det er beskrevet ovenfor, mener Statsforvalteren det er grunnlag for å vurdere om den ansatte sin handlemåte og adferd representerer et brudd på helsepersonelloven § 4.

Statsforvalteren mener også at det er grunnlag for å vurdere om Gran kommune har ytt forsvarlige helsetjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Statsforvalterens vurdering

Saken oversendes Statens helsetilsyn for vurdering av om hjelpepleier ■■■■ skal gis en administrativ reaksjon i medhold av helsepersonelloven kapittel 11, jf. helsetilsynsloven § 4 tredje ledd.

Saken oversendes også for vurdering av om Gran kommune har brutt helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1/jf. skrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Med hilsen

Harald Vallgård (e.f.)
fylkeslege

Elin Amrud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Klage - hjelpepleier - Skjervum helse- og omsorgsenter - ■■■■ - klager - ■■■■
- 2 Uttalelse - tilsynssak - ■■■■ - klager: ■■■■